

หัวข้อวิจัย โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
สยามบรมราชกุมารีฯ เรื่อง การอนุรักษ์และขยายพันธุ์กล้วยไม้รองเท้านารีม่วงสงขลา
ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช

ชื่อผู้วิจัย มานี เตือสกุล

คณะ เทคโนโลยีการเกษตร

สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การอนุรักษ์และขยายพันธุ์กล้วยไม้รองเท้านารีม่วงสงขลาด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช มี
วัตถุประสงค์ เพื่ออนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้รองเท้านารีม่วงสงขลาให้เจริญเจริญเติบโตอย่างปลอดภัย
ขยายพันธุ์ให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้น ได้พันธุ์เดิมด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และสร้างจิตสำนึกในการ
อนุรักษ์พันธุกรรมพืชให้แก่ เยาวชน ประชาชน โดยการสำรวจแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติของกล้วยไม้
รองเท้านารีม่วงสงขลา สภาพแวดล้อม แหล่งจำหน่าย นำมาขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ ผสมพันธุ์ นำ
เมล็ดมาขยายพันธุ์โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ผลปรากฏดังนี้

จากการศึกษาแหล่งจำหน่าย กล้วยไม้รองเท้านารีม่วงสงขลา ในจังหวัดสงขลา สตูล และตรัง
พบว่าการจำหน่ายรองเท้านารีม่วงสงขลา 2 แห่ง ในจังหวัดสงขลา ส่วนจังหวัดสตูลและจังหวัดตรัง
ไม่พบแหล่งจำหน่าย ผลจากการศึกษาและรวบรวมพันธุ์กล้วยไม้รองเท้านารีม่วงสงขลา ที่จำหน่ายใน
ท้องตลาดสามารถรวบรวมและขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ ได้ไม่น้อยกว่า 50 ต้น และขยายพันธุ์ด้วย
การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในอาหารสังเคราะห์ โดยนำเมล็ดของกล้วยไม้มาเลี้ยงในอาหารสูตรเอ็มเอส
(1962) ที่มีน้ำมะพร้าว 250 มิลลิลิตรต่อลิตร สามารถเลี้ยงไว้ได้เป็นเวลา 4 เดือน เมล็ดกำลัง
เจริญเติบโต ยังไม่เป็นต้นที่สมบูรณ์ ได้จำนวน 15 ขวด

ได้ทำการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน โดยการฝึกอบรมการขยายพันธุ์กล้วยไม้โดยวิธีเพาะเลี้ยง
เนื้อเยื่อพืช มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 42 คน

เลขทะเบียน.....	150543
วันที่.....	8 ส.ค. 2551
เลขเรียกหนังสือ.....	631.523
	๒๕๕๑

Research Title	Conservation and propagation of <i>Paphiopedilum barbatum</i> by tissue culture followed Plant Genetic Conservation Project under the Royal initiation of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn
Researcher	Manee Thurskul
Faculty	Agriculture Technology
Institute	Songkhla Rajabhat University
Year	2008

Abstract

The objectives of conservation and propagation of *Paphiopedilum barbatum* by tissue culture were: - 1) conserving and propagating of *P. barbatum* by tissue culture, 2) creating plant genetic conservation consciousness to people.

The natural source, environment and selling source of *P. barbatum* were surveyed around 3 provinces in Southern Thailand; Songkhla, Satun and Trang. The bud separated and seed cultured techniques were conducted and the results as followed: - There are 2 sources of *P. barbatum* in Songkhla but not found any one in Satun and Trang. *P. barbatum* from local sources were collected and propagated by bud separated technique more than 50 plants. The seeds of *P. barbatum* were cultured in MS (1962) plus supplement (coconut milk 250 ml/l) for 4 months and numerous seedlings grew in 15 tissue culture bottles.

The 42 peoples were trained to conserve and propagate *P. barbatum* by tissue culture technique.